

Beslutningsforslag nr. B 84. Fremsat den 1. november 2001 af Erik Larsen (V), Else Winther Andersen (V), Tove Fergo (V), Eva Kjer Hansen (V), Pia Christmas-Møller (KF) og Knud Erik Kirkegaard (KF)

Forslag til folketingsbeslutning

om retten til frit valg af plejehjem og plejebolig

Folketinget pålægger regeringen inden den 1. februar 2002 at fremsætte lovforslag, der sikrer alle, som er visiteret til en plejehjemsplads/plejebolig, ret til frit valg af plejehjem/plejebolig. Det frie valg skal også gælde alle, som har en plads ved lovens ikrafttræden.

Retten til frit at vælge ældrebolig indebærer også en ret til at få sin ægtefælle med i tilfælde, hvor ægtefællen ikke er visiteret til en ældrebolig.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 50 fra folketingsåret 2000-01. Nærværende beslutningsforslag indeholder dog også det element, at kommunen skal have pligt til at sørge for en passende bolig til en medfølgende ægtefælle. Om B 50 se Folketingstidende, forhandlingerne side 3309 og tillæg A side 2675 og 2677. Dette forslag var en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 101, folketingsåret 1999-2000. Se Folketingstidende 1999-2000, forhandlingerne side 5556 og tillæg A side 5678 og 5680.

Alle ældre, der er visiteret af kommunen til en plejehjemsplads eller plads i en plejebolig, skal have ret til at vælge netop det plejehjem eller den plejebolig, der opfylder den enkelte ældres krav til tryghed og kvalitet i plejen. Retten til frit at vælge plejehjem og plejebolig skal også gælde, selv om det foretrukne plejehjem/plejebolig tilfældigvis er placeret i en anden kommune.

Lovgivningen skal ikke spænde ben for, at borgerne kan vælge de løsninger, som lige netop passer den enkelte borger bedst. Tanken om frit valg har da også vundet indpas inden for både børnepasningsområdet og sygehusområdet.

I dag stiller loven krav om religiøse eller familiemæssige tilhørsforhold, før ældre personer kan vælge at bosætte sig på et plejehjem/i en plejebolig i en anden kommune. Enkelte kommuner har desuden etableret samarbejdsaftaler på området, som muliggør friere valg. Antallet af ældre, der på denne måde har adgang til at vælge plejehjem/plejebolig på tværs af kommunegrænserne, er imidlertid begrænset.

I godt tre fjerdedele af kommunerne er der i øvrigt mulighed for, inden for kommunegrænsen vel at mærke, at vælge et ikke-kommunalt tilbud – typisk selv-vejende institutioner.

Praksis vil derfor ofte være ganske forskellig fra kommune til kommune.

Forslagsstillerne finder det desuden for snævert, at den ældre skal kunne dokumentere særlige familiemæssige eller religiøse forhold eller være omfattet af lov om erstatning til besættelsestidens ofre, før ved-

kommende kan få en plejehjemsplads/plejebolig uden for kommunen. Den begrænsning i det frie valg skal væk.

Forslagsstillerne ønsker ensartede rettigheder for vore ældre medborgere, uanset hvor i landet de er bosat.

Retten til frit at vælge ældrebolig indebærer naturligvis også en ret til at få sin ægtefælle med i tilfælde, hvor ægtefællen ikke er visiteret til en ældrebolig. Der kan være tale om en situation, hvor den ene ægtefælle, som er dement, ønsker at bo tættere på børnene i en anden kommune. Efter reglerne i dag er tilflytningskommunen kun forpligtet til at tildele den demente ægtefælle en plads på plejehjem, mens kommunen ingen forpligtelser har over for den ikke-demente ægtefælle. Det skal ændres. Her skal kommunen være ægtefællen behjælpelig med at finde en passende bolig i kommunen.

I øvrigt oplever kommuner, der har indført friere valg inden for ældreområdet, at borgernes tilfredshed med de leverede velfærdsydelser stiger.

Det frie valg kan også være med til at sætte større fokus på kvaliteten af pleje på det enkelte plejehjem. Flere af de såkaldt utidssvarende plejehjem, hvor den bygningsmæssige standard ikke helt er på højde med nutidens krav, har til gengæld ofte nogle kvaliteter, hvad angår nærhed og omsorg, som måske ikke altid er til stede inden for mere moderne plejehjemsmiljøer.

Der er nu indført et uafhængigt tilsyn med plejehjem og plejeboliger. Det medfører bl.a., at den samlede pleje- og omsorgsindsats synliggøres over for såvel beboerne som de pårørende. Det giver de ældre en endnu bedre mulighed for at vælge netop det plejehjem eller den plejebolig, der opfylder den enkelte ældres krav til tryghed og kvalitet i plejen.

Rent praktisk skal pengene følge den enkelte ældre borger fra hjemkommunen. Forslaget vil derfor ikke medføre merudgifter for de kommuner, som oplever en nettotilflytning af ældre borgere. Fraflytningskommunen er nemlig forpligtet til at betale, hvis kommunens ældre ønsker et ophold på plejehjem/i plejebolig i andre kommuner. Prisen, som fraflytningskommu-

nen skal betale, skal fastsættes som et gennemsnit af prisen for en plejehjemsplads/plejebolig i tilflytningskommunen. Fraflytningskommunen er som i dag forpligtet til at betale, til den ældre flytter tilbage til kommunen eller dør.

I de tilfælde, hvor den ældre på grund af demens m.v. ikke har mulighed for selv at vælge, skal det være op til de pårørende at vælge det rette plejehjem eller den rette plejebolig.

Forslagsstillerne er opmærksomme på, at der kan gå op til et par år, inden ordningen er fuldt indkørt.

Skriftlig fremsættelse

Erik Larsen (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om retten til frit valg af plejehjem og plejebolig.
(Beslutningsforslag nr. B 84).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.